

Índice das comunicacións

Limiar 15

Mulleres en Galicia

Ana Acuña:

Madrigalegas ou escritoras galegas en Madrid:
Tres tempos e a esperanza 19

Daniel Asorey Vidal:

Apuntamentos sobre dúas narradoras: para unha tentativa de
clasificación e lectura de *Concubinas*, de Inma López Silva,
e *Resistencia*, de Rosa Aneiros 33

Mario Barbieri:

Entre ficção e realidade: a “deshonra” de Elvira López
em duas sátiras de Joan Garcia de Guilhade 45

Silvia Bermúdez:

¿Buenos tiempos para la lírica: los meridianos
poéticos de Ana Romaní? 53

María Carreira López:	
Análise dunha das figuras femininas nun relato breve de Méndez Ferrín: <i>Mantis Religiosa</i>	59
Xosé Luís Castro González:	
Un caso aillado na poesía dos 80: Pilar Pallarés e o seu mundo poético	67
Antonio Contreras Martín:	
Las mujeres en <i>A demanda do Santo Graal</i> gallego-portuguesa: reflexiones sobre la reina Ginebra	85
Carme Fernández Pérez-Sanjulián:	
As mulleres na Biblioteca Virtual Galega	95
Mónica Folgueiras López:	
A presencia feminina na obra dramática de Xohana Torres	109
Víctor Fuentes:	
Vigencia y exaltación de Rosalía de Castro en los escritos gallegos del exilio	117
Helena González Fernández:	
A enunciación como estratexia identitaria	125
Iria González Liaño:	
Socioloxía das literatas na Galicia do Rexurdimento. A singularidade do pensamento feminista de Rosalía de Castro	133
Araceli Herrero Figueroa:	
Sobre a discutíbel lusofilia de Pardo Bazán ou de como Dª Emilia non é propiamente María Guavaira	143
Kirsty Hooper:	
<i>Néveda</i> en contexto: muller e libro rexional na España finisecular	155
Alexandra Koss:	
A muller galega nas coplas populares de tradición oral e a muller rusa das “chastuxkas”: afinidades e peculiaridades	163

María Xesús Lama López:	
Apuntes arredor dunha biografía de Rosalía de Castro: “tras dun olvido, outro olvido”	171
M ^a Anxos López Otero:	
Produçom literaria de autoría feminina galega entre as décadas de 1860-1880. Os casos de: Rosalia de Castro, Emilia Calé, Narcisa Pérez Reoyo e Emilia Pardo Bazán	181
Inmaculada López Silva:	
Escritoras e personaxes, directoras e actrices. As mulleres no teatro galego contemporáneo	191
Cristina Loureiro Rodríguez:	
Rosalía de Castro e Emilia Pardo Bazán no campo cultural galeguista na Galiza dos primeiros setenta	201
James McCutcheon:	
The emergence of meaning through juxtaposition: the fantastic mode in Manuel Rivas' “A leiteira de Vermeer”	215
Carmen Mejía:	
Rosana Acquaroni e Victoria Veiguela: dúas voces femeninas	223
María Xesús Nogueira Pereira:	
A casa primeira. Achegamento ao tema da infancia nas voces femininas da poesía <i>dos noventa</i>	235
Camiño Noia Campos:	
Figuras de muller na narrativa popular	253
Sílvia Oliveira:	
Figuras de estilo: revisionismo na poesia recente de mulheres em Portugal e na Galiza	267
Emma Peláez Mañas:	
Antígona, metáfora da muller galega	273
Sara Pino Ramos:	
Editoras da Península e produto cultural galego no tardofranquismo	283

Ana Bela Simões de Almeida / Burghard Baltrusch:	
Entre o essencialismo rural de Fisteus e o pós-modernismo urbano de Lisboa –Uma comparação (im)possível entre Lupe Gómez e Adília Lopes	299
Xesús Fernando Vázquez López:	
A muller na poesía galega de Xosé María Díaz Castro	313
Marisela del Carmen Pérez Rodríguez:	
Caracterización lingüística de la mujer gallega en algunas obras de la literatura cubana	325
Elena Zernova:	
Algunhas observacións sobre o retrato psicolingüístico da muller galega (o caso do cualificador)	333
Isabel González Fernández:	
Escritoras galegas na prensa en Galicia (1926-1932)	341
Ana Belén Puñal Rama:	
A imaxe das mulleres reflectida por <i>La Voz de Galicia</i> e <i>El Correo Gallego</i> (1975-2002)	353
M ^a Irene del Río Iglesias:	
As nosas mulleres: María Muñoz de Quevedo	363
Olga Nogueira:	
A expresividade musical feminina no campo musical galego contemporáneo	379
Susana de la Gala González:	
Nai e solteira na vida: a ilexitimidade no agro galego	387
Carolina García Borrazás / Nancy Pérez Rey:	
Novas correntes migratorias en Galicia: mulleres inmigrantes na área compostelá	397
Luis García del Castillo / Carme Lamela Villaravid:	
A muller galega de paso por Italia	413
Carmen García-Rodeja Arribí / Nancy Pérez Rey:	
Mulleres galegas na emigración: das Mariñas a Nova York	425

Jesús Mirás Araujo:	
A preliminary approach to the changes in the working population and the role of domestic service in the city of A Coruña, 1900-1960	437
Maria del Rosário Suárez Albán:	
A muller galega na Bahia dos anos 50	451
Mari A. Lires:	
As mulleres galegas, sabias e laboriosas, na obra de Sarmiento (1695-1772)	457
Mónica Góñez:	
Viúvas de vivos	471
Maria João Moreira de Moraes:	
Saberes e poderes que só às mulheres pertencem	477
A. Xavier Ferreira Fernández:	
A participación da muller nas administracións públicas galegas: un enfoque normativo	487
Luis Rodríguez Ennes:	
Sarmiento e os dereitos da muller	501
 Galicia e os outros pobos da Península	
Luisa Blanco:	
Galicia nalgúnhas obras de Carmen Martín Gaite	507
Arturo Casas:	
Literaturas nacionais e espacios interculturais. O modelo teórico de Dionýz Šurišin no contexto da renovación da historia literaria comparada	519
Gonçalo Cordeiro Rua:	
O Iberismo como projecto no campo cultural galeguista dos primeiros setenta	531
Santiago López Navia:	
A <i>da alba sería</i> : o tratamento da pseudohistoricidade na recreación quixotesca de Lalo Vázquez Xil (1996)	545

Roberto López-Iglésias Samartim:	
Portugal em <i>Chan e Grial</i> como projectos culturais galeguistas: 1969-1971	559
Elena Losada Soler:	
Antero de Quental a través de Curros Enríquez: análisis de “Elogio de la muerte”	571
Manuele Masini:	
Aloglosia e bilinguismo como formas de articulação do diálogo entre estéticas e poéticas na literatura ibérica do século XX	585
Kerry Ann McKevitt:	
Os nosos irmáns: intercambios literarios entre a Xeración Nós e as Irmundades da Fala coas literaturas peninsulares (1918-1936)	597
M ^a Victoria Navas Sánchez-Élez:	
Visión de Galicia en escritores portugueses: el caso de Fernando Assis Pacheco (1937-1995) en <i>Trabalhos e paixões de Benito Prada: galego de Ourense que veio a Portugal ganhar a vida</i>	603
Craig Patterson:	
Hespaña nova: a España posible de Otero Pedrayo	617
Natália Albino Pires:	
A contenda dos labradores de Caldelas e o Entremés do Portugués: a imagem do português no teatro popular galego	627
M ^a Josefa Postigo Aldeamil:	
Acerca de <i>O galego. Vida, ditos e feitos de Lázaro Tomé</i> de Alexandre Herculano	637
María do Cebreiro Rábade Villar:	
O diálogo interliterario nas antoloxías diasistémicas: Galicia e Cataluña	647
Juan M. Ribera Llopis / Olivia Rodríguez González:	
Mútues notícies gallegues i catalanes dels temps de l'avantguarda	655
Maria Felisa Rodríguez Prado:	
Portugal e Catalunha no sistema cultural galeguista através das revistas no tardofranquismo	665

Martine Roux:	
Les génies opposés de deux peuples: la Galice et la Castille dans le <i>Merlin e/y familia</i> de Álvaro Cunqueiro	677
Elias J. Torres Feijó:	
O 25 de Abril e as suas imediatas conseqüências para e no campo do protossistema cultural galeguista	689
Rosario Álvarez:	
Autenticidade, imitación e parodia na lingua dos vilancicos “en galego” do século XVII	703
Ana Boullón Agrelo:	
Sobre a presenza dos apelidos cataláns en Galicia	721
Emilio Cao Vázquez / Xaquín López González / Anxo Otero Montero:	
As linguas minorizadas nos medios de comunicación e o seu alcance social: galego vs. catalán	737
Ramón d'Andrés Díaz / Fernando Álvarez-Balbuena / Xosé Miguel Suárez Fernández:	
Proxecto ETLEN para o estudo dialectográfico e dialectométrico da zona Eo-Navia, Asturias: fundamentos teóricos e metodolóxicos	749
Xurxo Fernández Carballido:	
Certificados de lingua para adultos. Unha análise comparativa galego-catalana	761
Benigno Fernández Salgado:	
Cómo falar bo castelán en Galicia. A corrección lingüística nos manuais de bo uso publicados no século XIX	765
José Enrique Gargallo Gil:	
Refráns do calendario. O galego no seu contexto romance	791
Sabela Labraña Barrero / Concha Castroviejo Bolívar / Alexandre Fernández Nerín / Joaquín Mindán Navarro:	
O galego na secundaria de Catalunya. Cara a unha educación multicultural	803
Sabela Labraña Barrero / Eduard del Castillo Velasco:	
Catalán e galego. Do coñecemento das linguas á convivencia das culturas	817

Xosé A. Pérez Bouza:	
Verbo catalán e verbo galego: consideracións aspectuais	831
M ^a Ángeles Pérez Edo:	
Aproximación al estudio comparativo de los dobletes léxicos en dos lenguas romances peninsulares: gallego y castellano	847
Xosé Luís Regueira:	
Vocais finais en galego e en portugués: un estudio acústico	859
Gabriel Rei-Doval:	
A sociolingüística galega no contexto hispánico: conexións e influencias	877
Xaime Varela Sieiro:	
Léxico cotián de procedencia árabe na documentación latina de Galicia	889
Patricia Buján Otero:	
A traducción literaria ó galego dende outras linguas da Península	899
Pere Comellas:	
La traducció del galleg al català i del català al galleg des de 1975: símptoma d'unes relacions culturals?	911
Xosé Manuel Dasilva:	
As traduccións ibéricas de <i>Os vellos non deben de namorarse</i>	949
María Dolores González Martínez / María Teresa Veiga Díaz:	
A recepción da traducción de Harry Potter ás linguas romances da Península	971
Ana Luna Alonso:	
Imaxes e representacións do Outro: a literatura galega cara ás linguas do Estado español	985
Liliana Valado Fernández:	
A linguaxe infantil na traducción ó galego. ¿Diferentes traduccións, lecturas diferentes?	997

Xosé A. Neira Cruz:	
A prensa infantil e xuvenil galega e as súas relacións coa prensa para nenos e mozos das distintas comunidades lingüísticas do Estado español	1009
Laureano Xoaquín Araujo Cardalda:	
Retorno ás orixes da transición política: o impacto do Concilio Vaticano II en Galicia e en España	1017
M ^a Ángeles Faya Díaz:	
Economía y sociedad del occidente de Asturias y su relación con el Reino de Galicia	1031
Paulo Jablonski Garcia:	
As redes do Shangai. Aproximación ao proceso migratorio galego en Barcelona	1045
José Antonio López Silva:	
A historia e os autores latinos da antigüidade tardía no debate identidade galega vs. identidade peninsular no Rexurdimento e principios do século XX: os casos de Murguía e Marcelo Macías	1057
Faustino Martínez Martínez:	
Notas sobre los textos forales del Antiguo Reino de Galicia (siglos XII-XIV)	1071
Valerià Paül / Cèlia Alonso / Olga Alonso / Anxo Barrio:	
Ordenacións territoriais no espello. Apuntamentos provisorios para unha síntese comparativa entre Catalunya e Galiza	1091
Valerià Paül:	
Trocos e perseveranzas en liñas herdadas e recentes. Notas sobre as divisións territoriais en Galiza e Catalunya	1123
Joaquim Ventura:	
Bascos a la revista <i>Nós</i>	1139
Carmen L. Villasol:	
As outras culturas peninsulares na Galicia actual	1151
Pedro M ^a Rey Suárez:	
Galicia-Norte de Portugal: cooperación ou confrontación	1175

MisCELÁNEA

Gemma Avenoza:

- Manuscritos, informática y codicología 1193

Chiara Cappuccio:

- Miragres de *seixon* 1207

Maria Incoronata Colantuono:

- El bon son* en las *Cantigas de Santa María* 1219

Antoni Rossell:

- La composición de las *Cantigas de Santa María*:
modelos e imitaciones 1233

Amparo Cereixo Silva:

- Os adverbios modais en *-mente* en galego medieval 1245

Ramón P. Rodríguez Montero:

- Sobre la conservación, modificación y desarrollo del derecho
civil de Galicia 1261

Colofón 1275